

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, कानून उपसमूह
प्रबन्धक (कानून) नवौं तहको खुला तथा आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

लिखित परीक्षाको विषय, पूर्णाङ्क, परीक्षा प्रणाली, प्रश्नसंख्या, अंकभार र समय निम्नानुसार हुनेछ ।

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अंक भार	समय
प्रथम	प्रशासन तथा व्यवस्थापन	१००	तर्कयुक्त समस्या समाधान	२ X २०	४०	३ घण्टा
			छोटो उत्तर	६ X १०	६०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	तर्कयुक्त समस्या समाधान	२ X २०	४०	३ घण्टा
			छोटो उत्तर	६ X १०	६०	

द्रष्टव्य :

- प्रथमपत्र र द्वितीयपत्रको परीक्षा २ दिनमा हुनेछ ।
- परीक्षाको माध्यम नेपाली वा अंग्रेजी वा दुवै हुनसक्ने छ ।
- प्रत्येक पत्रको उत्तिर्णाङ्क ४०% (चालिस प्रतिशत) हुनेछ । दुवै पत्रमा न्यूनतम उत्तिर्णाङ्क प्राप्त नगर्ने उम्मेदवारहरु अन्तर्वार्तामा सम्मिलित हुन योग्य हुनेछैनन् ।
- अन्तर्वार्ता र शैक्षिक योग्यता
 - अन्तर्वार्ताको अङ्क भार - ३०
 - शैक्षिक योग्यताको अङ्कभार - ३

शैक्षिक योग्यता वापतको अङ्क : न्यूनतम शैक्षिक योग्यता वापत प्रथम श्रेणीलाई ३, द्वितीय श्रेणीलाई २ र तृतीय श्रेणीलाई १ अङ्क प्रदान गरिनेछ ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै विषयवस्तु समावेश गरिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको संभन्तुपर्दछ ।
- यस पाठ्यक्रममा उल्लेख भएका विषयहरुका अतिरिक्त समसामयिक घटना तथा विषयवस्तुहरुका सम्बन्धमा समेत प्रश्न सोध्न सकिनेछ ।

प्रथमपत्र : प्रशासन तथा व्यवस्थापन

१. सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा, उद्देश्य र कार्यक्षेत्र
२. सार्वजनिक प्रशासन र निजी तथा गैर सरकारी क्षेत्रका व्यवस्थापन बीचको तुलना
३. सार्वजनिक प्रशासन र राजनीति बीचको अन्तर सम्बन्ध
४. सार्वजनिक प्रशासनको नवीन अवधारणा
५. सार्वजनिक नीति (निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन)
६. सार्क (SAARC) राष्ट्रमा विद्यमान राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक गतिविधिको संक्षिप्त जानकारी
७. विकास प्रशासन र योजना
 - परिचय तथा परिभाषा
 - विकासोन्मुख देशमा विकास प्रशासनको महत्व
 - विकासमा जनसहभागिता
 - सार्वजनिक तथा निजी क्षेत्रको साभेदारीको अवधारणा र नेपालमा यसको प्रयोग
 - योजनावद्ध विकासको अवधारणा र चालु आवधिक योजना
 - नेपालमा विकास प्रशासनका चुनौती तथा संभावनाहरू
८. प्रशासनको नवीन अवधारणा
 - सुशासनको अवधारणा -उत्तरदायित्व, पारदर्शिता, भ्रष्टाचार निवारण, सामाजिक न्याय, राजनैतिक तथा प्रशासकीय प्रतिवद्धता, आचारसंहिताको प्रयोग र नागरिक शिक्षाको महत्व
 - क्षेत्रीय र अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका महत्वपूर्ण समस्या र सवालहरू
 - नेपाल सरकारका उत्तरदायित्व र जवाफदेही निर्वाह गर्ने सन्दर्भमा व्यवस्थापिका र संसदका नीतिहरू
९. राज्य व्यवस्थाको परिचय
 - राज्य व्यवस्था संचालनको सिद्धान्त
 - अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग र राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रको भूमिका
 - निर्णय प्रकृया सम्बन्धी समस्याहरू र तिनको समाधानको उपायहरूको विषयमा जानकारी
१०. विकेन्द्रीकरण र स्थानीय विकास
 - विकेन्द्रीकरणको अवधारणा र नेपालमा यसको प्रयोग
 - महिला शसक्तिकरण र लैंगिक समानता
११. संगठन र व्यवस्थापन
 - संगठनको परिचय र यसका विभिन्न स्वरूपहरू
 - संगठनका विभिन्न सिद्धान्तहरू
 - व्यवस्थापनका प्रकार (सहभागितामूलक, नियन्त्रणत्मक) सम्बन्धी जानकारी
१२. जनशक्ति योजना, महत्व र नेपालको सन्दर्भ
१३. प्रशासनमा संचारको महत्व, भूमिका, तरिका, व्यवधान र समाधानका उपाय र जनसम्पर्क
१४. प्रशासनमा समन्वय, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन, अभिलेख व्यवस्थापन
१५. प्रशासनमा नेतृत्व र निर्णय प्रक्रिया

१६. अधिकार प्रत्यायोजन, निक्षेपण र विकेन्द्रीकरण
१७. व्यवस्थापन सूचना प्रणाली, महत्व, आवश्यकता र प्रयोग
१८. समय व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, द्वन्द्व व्यवस्थापन
१९. नेपाल सरकारको राष्ट्रिय हवाई तथा पर्यटन नीति
२०. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको उद्देश्य, कार्य, नेपाल सरकारसंग सम्पर्क

द्वितीयपत्र : सेवा सम्बन्धी

१. संविधान तथा ऐन, कानून

- नेपालको संवैधानिक विकासक्रम
- प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्त
- प्राङ्ग न्यायको सिद्धान्त
- विलम्बको सिद्धान्त
- करारको सिद्धान्त
- कानूनी राय
- कानूनी राज्य र शक्ति पृथकीकरणको अर्थ, महत्व र अवधारणा
- नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- लेखा परीक्षण ऐन, २०४८
- कानूनी व्यवसायी परिषद ऐन, २०५०
- कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१०
- ट्रेड युनियन ऐन, २०४९

२. प्रशासनिक कानून :

- अर्ध न्यायिक निकाय
- मुलुकी ऐन, २०२० अन्तर्गत नासो धरोट, जमानी बस्ने, कागज जाँच, रजिष्ट्रेशनको महल लगायत लेनदेन व्यवहारको सिलसिलामा गरिएको कानूनी व्यवस्थाहरु
- कम्पनी ऐन, २०६३
- सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९
- सम्पत्ति शुद्धीकरण (Money Laundering) निवारण ऐन, २०६४
- न्याय प्रशासन ऐन, २०६३
- सर्वोच्च अदालत ऐन, २०४८
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३
- नागरिक उड्डयन नियमावली, २०५८
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन
- सूचना प्रविधि र बौद्धिक सम्पत्तिको अधिकार व्यवस्था
- राष्ट्रिय मानव अधिकार ऐन, २०६४
- सार्वजनिक संस्थान निर्देशन बोर्ड (संचालन तथा व्यवस्थापन) गठन आदेश, २०६८

३. विवाद समाधानका वैकल्पिक उपाय

- मध्यस्थता, समन्वय, मेलमिलाप
- कानूनी सहायता तथा एमिकसक्यूरी (Amicus Curiae)
- अदालत व्यवस्थापन र मुद्दाको सुनुवाई
- बहस व्यवस्थापन र बहसकला
- कानूनी राय संकलन र प्रस्तुति
- कानूनको व्याख्या सम्बन्धी प्रारम्भिक उठान

४. मस्यौदा :

- (क) रिट निवेदन
- (ख) लिखित जवाफ

- (ग) फिराद, प्रतिउत्तर
- (घ) वारेसनामा
- (ङ) दावी/प्रतिदावी
- (च) करारनामा
- (छ) म्याद तामेली
- (ज) सम्बन्धीत नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधीको तर्जुमा

५ कानून सम्बन्धी ज्ञान

- (क) प्रमाण ऐन, २०३१
- (ख) जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४
- (ग) न्याय प्रशासन ऐन, २०४८
- (घ) अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, २०४८

६ मध्यस्थता ऐन, २०५५

७ करार ऐन, २०५६

८ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५८

९. गैर सैनिक हवाई उडान (सिभिल एभिएसन) ऐन, २०१५ तथा नियमावली, २०५२

१०. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण कर्मचारीहरुको सेवाका सर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०५६

११. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०५७

१२. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण विमानस्थल सेवा शुल्क नियमावली, २०६७

१३. अन्तर्राष्ट्रिय हवाई कानून सम्बन्धी जानकारी

क) नागरिक उड्डयन सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धी १९४४

ख) हवाई सेवा संभौता

ग) वायुसेवा संचालकको दायित्व सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था

घ) हवाई सुरक्षा कानून

१४. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली २०६४

१५. प्राधिकरणको राजश्व चुहावट र आर्थिक अपचलनको रोकथाम सम्बन्धी निर्देशिका तर्जुमा